

5.1.7. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce

5.1.7.1. Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce realizujeme prostřednictvím vzdělávacího oboru Pracovní činnosti. V souladu s RVP je obor na 1. stupni členěn na čtyři tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti, důležité pro jejich další život. Činnosti podporují samostatnost a spolupráci žáků, podporují vlastní aktivitu a tvořivost, vedou je k vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů, k utřídění informací a hledání souvislostí.

Výuka směřuje k:

- vybudování pozitivního vztahu k práci a odpovědnosti za kvalitu a výsledky práce
- osvojení základních pracovních činností, návyků a dovedností, účinnému plánování a organizování
- práci, k vytrvalosti a soustavnosti při plnění úkolu
- pochopení techniky jako významné součásti vyspělé společnosti, chápání vztahu techniky a člověka

- životního prostředí a nutnosti trvale udržitelného rozvoje společnosti
- chápání práce jako prostředku seberealizace
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a vhodné volbě budoucího povolání

Obsahové vymezení

Základem vzdělávacího obsahu předmětu Pracovní činnosti je vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Pracovní činnosti ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Průřezová témata

PT	Učivo	Třída
OSV 2/2	Správné stolování	1. – 3.
OSV 2/4	Příprava pokrmů	4. – 5.
OSV 3/1	Práce se stavebnicí, použití logiky	4. – 5.
EV 1	Pěstování rostlin	1. – 3.
EV 3	Práce s papírem	1. – 3.
EV 3	Základní vlastnosti drobného materiálu	1. – 3.
EV 3	Péče o pokojové rostliny	1. – 3.
EV 1	Pěstování rostlin (pokus, pozorování rostlin)	4. – 5.
EV 3	Pěstitelské práce (rostliny)	4. – 5.
EV 4	Papír (stříhání, ohýbání, propichování, lepení, ...)	4. – 5.

Časové vymezení

1. ročník: 1 hodina
2. ročník: 1 hodina
3. ročník: 1 hodina
4. ročník: 1 hodina
5. ročník: 1 hodina

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových učebnách, částečně na pozemku školy. Vzhledem k nedostatku prostor se okruhy Pěstitelské práce a Příprava pokrmů improvizují. Základní výstupy okruhu Příprava pokrmů (viz 1. ročník – stolování) realizujeme aktuálně ve školní jídelně při běžném obědě.

Formy a metody práce

- monologické metody
- názorně demonstrační metody
- praktické metody
- simulační metody
- skupinové a kooperativní vyučování

Pomůcky

Papír, textil, přírodniny, nůžky, lepidlo, pastelky, zahradní nářadí, stavebnice, potraviny k přípravě pokrmů

Mezipředmětové vztahy

Čj, M, Prv, Př, Vv

Výchovné a vzdělávací strategie

K rozvoji klíčových kompetencí budou v hodinách pracovních činností uplatňovány tyto společné postupy:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- základním pracovním dovednostem a návykům z různých pracovních oblastí
- používání vhodných pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžných situacích
- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných pracovních výsledků

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k:

- řešení pracovních postupů
- uplatňování vlastních nápadů
- učitel předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému řešení problému i zpracování: výběr techniky, materiálů, pomůcek

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k:

- spolupráci s ostatními spolužáky / sám poradí / požádá o radu

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k:

- spolupráci a vzájemné pomoci ve skupině
- respektování nápadů jiných a ke snaze o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanská

Učitel vede žáky k:

- projevování přiměřené samostatnosti a vůli zlepšit se

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k:

- dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny, včetně používání vhodných ochranných prostředků
- správnému používání pracovních nástrojů
- pochopení vlastností, specifických pro daný materiál a následně pro správnou volbu materiálu
- snaze o kvalitu, funkčnost a hospodárnost
- společnému posuzování dopadu různých pracovních činností na zdraví, životní prostředí a na kulturní a společenské hodnoty

- efektivnímu využití pracovního postupu, k čistotě a pořádku na pracovišti

Ročník: 1. – 3.

Školní výstupy Žák:	Téma	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty
-mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír -vytváří jednoduché prostorové útvary z papíru	Práce s drobným materiálem	Práce s papírem	Vv – Koláže Čj – Papírová abeceda EV3 - Lidské aktivity a problémy život- ního prostředí
-sbírá, navléká, aranžuje, třídí pří- rodní materiál		Práce s přírodninami	Prv – Roční období M – Numerace, řady, znázorňování slovních úloh pomocí přírodnin
-pracuje podle slovního návodu a předlohy		Jednoduché pracovní postupy Organizace práce	Čj – Čtení a naslouchání s porozuměním
-vytváří jednoduché výrobky z textilu, papíru, přírodniny		Práce s textilem, papírem, přírodninami	Vv - Koláže
-navlékne jehlu, udělá uzel		Práce s jehlou a nití	Prv – Zhotovení dárků pro rodinné pří- slušníky, kamarády
-přišije knoflík			

-vytvoří různé druhy stehů		Vyšívání	
-zná základní vlastnosti drobných materiálů a jejich využití v praxi		Základní vlastnosti drobného materiálu	Prv – Výrobky z odpadu (např. PET lahvi) EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu		Druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování drobných materiálů	M – Základy logiky – výběr vhodného náradí
-udrží pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce		Bezpečnost a uspořádání práce	Prv – Bezpečné chování ve škole i doma
-uklidí pracovní místo, pracovní pomůcky, provádí základní hygienické návyky		Školní řád a řád práce	
-sestaví stavebnicové prvky	Konstrukční činnosti	Práce se stavebnicí	M – Geometrické tvary a tělesa
-roztřídí stavebnicové prvky			
-montuje a demontuje stavebnici			
-zvládá práci podle slovního návodu			Čj – Čtení a naslouchání s porozuměním

a předlohy			
-uspořádá a uklidí pracovní plochu		Pracovní plocha	
-vybaví si zásady první pomoci		První pomoc, lékárnička	
-pozoruje přírodu, hodnotí a zaznamenává výsledky pozorování	Pěstitelské práce	Pozorování přírody	Čj – Vypravování, popis Prv – Změny v přírodě
-zalévá, otírá listy, kypří půdu rostlinám ve třídě		Péče o pokojové rostliny	Prv EV3 -Lidské aktivity
-seje semena, kypří půdu, vytrhává plevel, zalévá rostliny na školním pozemku		Pěstování rostlin	Vv – Obrázek vypěstované rostliny EV1 - Ekosystém
-rozezná a umí používat zahradní nářadí		Zahradní nářadí	Prv
-dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví		Zásady bezpečnosti a ochrany zdraví	Prv
-aplikuje zásady první pomoci		První pomoc, lékárnička	Prv – Lidské tělo, důležitá telefonní čísla

-udržuje pořádek a čistotu pracovní plochy	Příprava pokrmů	Pracovní plocha	
-aplikuje zásady hygieny			
-připraví stůl pro jednoduché stolování		Prostírání stolu	
-dodržuje zásady vhodného stolování a společenského chování		Správné stolování	OSV 2/2- Mezilidské vztahy
-popíše vybavení kuchyně		Kuchyňské náčiní	
-připraví si kuchyňské náčiní			
-připraví jednoduchý pokrm		Příprava jednoduchého pokrmu	Čj – Sestavení jídelníčku a pracovního postupu Prv – Sestavení jídelníčku dle zásad zdravé výživy M – Jednotky váhy
-uspořádá, uklidí, vyčistí pracovní plochu		Pracovní plocha	
-aplikuje zásady první pomoci		První pomoc, lékárnička	Prv – Lidské tělo, vybavení lékárničky

Ročník: 4. – 5.

Školní výstupy Žák:	Téma	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty
- mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje a skládá papír	Práce s drobným materiálem – papír	Papír (stříhání, ohýbání, propichování, lepení, ...)	EV 4 – Vztah člověka k prostředí Vv
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu		Druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování různých materiálů	Př
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce		Bezpečnost a uspořádání práce	
- navlékne jehlu, udělá uzel, vytvoří různé druhy stehu, přišije knoflík, slepí textil, zašije textil	Práce s drobným materiálem - textil	Textil (přišívání knoflíků, textilní výrobky, lidové tradice – kraslice, vyšívání)	
- využívá lepidlo, nůžky, textil, papír a jiné nástroje k příslušnému materiálu		Práce s textilem	Vv
- uklidí pracovní místo, uklidí pracovní pomůcky, provádí základní		Školní řád a řád práce	Čj

hygienické návyky			
- sbírá, lepí, navléká přírodniny	Práce s drobným materiálem - přírodniny	Práce s přírodninami	Vv
- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Konstrukční činnosti	Práce se stavebnicí, použití logiky	M – Geometrie OSV 3/1 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- pracuje podle slovního návodu, sám si jej přečte (podle jednoduché předlohy, jednoduchého náčrtku)		Využití návodu při postupech práce (sestavení krabice, čtvercová konstrukce)	M – Geometrie
- uspořádá a uklidí pracovní plochu		Pracovní plocha	
- vybaví si zásady první pomoci		První pomoc (lékárnička, úraz)	Př – Lidské tělo
- pozoruje přírodu, zhodnotí a zaznamenává výsledky pozorování	Pěstitelské práce	Pěstování rostlin (pokus, pozorování rostlin)	Př – Rostliny EV1 – Ekosystémy
- zalévá květiny, otírá listy, kypří půdu rostliny		Květiny	Př – Rostliny
- zaseje semena, kypří půdu		Pěstitelské práce (rostliny)	Př – Rostliny
- aplikuje zásady péče o pokojové a jiné květiny		Rostliny	EV3 – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- pracuje s náčiním		Pracovní nástroje	

- rozezná a používá pracovní nástroje a náčiní		Pěstitelské činnosti	
- pracuje bezpečně		První pomoc (lékárnička)	
- udržuje pořádek a čistotu pracovní plochy		Pracovní plocha	
- nachystá jednoduchou tabuli pro stolování	Příprava pokrmů	Příprava pokrmů a úprava stolu	
- aplikuje zásady vhodného stolování a společenského chování		Příprava pokrmů, správné stolování	
- připraví si kuchyňské náčiní, popíše vybavení kuchyně		Jednoduchý pokrm	
- vybere a nakoupí potraviny jednoduchého receptu		Příprava pokrmu	OSV2/4 – Kooperace, kompetice
- zásady první pomoci		První pomoc	Př – Lidské tělo
- uspořádá, uklidí, vyčistí pracovní plochu		Pracovní plocha	